

Sprawozdanie z działalności Sekcji w 2020 r.

Sekcja Historii Informatyki PTI została powołana 7.02.2009 uchwałą ZG nr 62/X/09. Aktualnie w pracach uczestniczy 40 członków PTI i ok. 60 osób spoza PTI jako tzw. członkowie-korespondenci.

Rok 2020 okazał się nietypowy ze względu na panującą pandemię coronavirus'a. Spowodowało to praktycznie zanik spotkań i konferencji, ograniczenie dostępu do bibliotek i archiwów. Zjazd Delegatów PTI przeprowadzono w czerwcu 2020 r. również w formie zdalnej, rezygnując z szerokiej debaty programowej.

Rok 2020 zapisał się smutno w pamięci odejściem szeregu osób ze środowiska informatycznego, członków PTI i współredaktorów serwisu historycznego. Byli to: Włodzimierz Wypych, Andrzej Niemiec, Andrzej Ziemkiewicz, prof. Stanisław Waligórski, Marian Kuraś, Adam Bukowy, Małgorzata Kozłowska, Eugeniusz Biłski i prof. Konrad Fiałkowski. Cześć Ich pamięci.

Z uwagą obserwowano pomysły i propozycje związane z przekształcaniem Ministerstwa Cyfryzacji. Jest to rzeczywiście niekończąca się historia w sferze kierowania polską informatyką. 6.10.2020 rozporządzenie Rady Ministrów zniósł Ministerstwo Cyfryzacji (MP z 7.10.2020 r. poz. 1730), przy czym do końca roku nie ukazały się przepisy określające nowy status działu Informatyzacja, co spowodowało, że ministrem cyfryzacji jest obecnie Premier RP.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

1. **Uruchomiono w czerwcu 2016 r.** portal historyczny www.historiainformatyki.pl – rozwiązanie wzorowane jest na systemie informatycznym Muzeum im. J. Piłsudskiego w Nowym Yorku. Utrzymanie portalu i wprowadzanie zmian wynikających z uwag eksploatacyjnych prowadzi firma autorska 3W Serwisy Informacyjne z Gliwic na podstawie umowy serwisowej. W 2020 wprowadzono w budowie portalu szereg kolejnych rozwiązań organizacyjnych ułatwiających prezentację zebranych materiałów. Efektem kolejnego rocznego działania portalu jest 51.995. odsłon (wzrost o 12,3%) wykonanych przez 20.041 użytkowników (wzrost o 43,1%). Zasoby archiwum cyfrowego portalu na dzień 31.12.2020 przedstawiały się następująco:
 - **93.402 (wzrost o 29,3%) stron w 2.558 (wzrost o 36,9%) dokumentach z 316 (wzrost o 3,6%) kolekcji.**
 - **8.010 (wzrost o 40,5%) osób w indeksie osobowym (wskazane w dokumentach),**
 - **5.130 (wzrost o 41,9%) pozycji w indeksie marek (firmy, systemy, przedsiębiorstwa itp.),**
 - **4.347 (wzrost o 49,4%) opisanych dat.**

Od momentu uruchomienia portalu skorzystało z niego 53.487 użytkowników w trakcie 81.262 sesji (wzrost o 47,1%) dokonując 204.558 odsłon (wzrost o 34,1%). Szczegóły podano w zał. nr 1.

2. **Historia informatyki w uczelniach** – w ciągu roku 2020 powiększono zasób tej kolekcji. Ze względu na prawa autorskie do niektórych pozycji są one jedynie sygnalizowane okładkami i

spisami treści. Kolekcja na dzień 31.12.2020 r. liczyła 66 pozycji, opisujących historię informatyki w uczelniach, wydziałach, instytutach i katedrach.

3. **BC PTI** – zespół PCSS uruchomił w 2016 rozwiązanie biblioteki cyfrowej w chmurze pod adresem <https://informatyka.locloud.pl/about> wpisując BC PTI do Federacji Bibliotek Cyfrowych. W 2020 prowadzono prace mające na celu wzrost liczby pozycji w bibliotece - wprowadzono kolejne kolekcje publikacji z serii Polska informatyka: oraz Zeszyty Historyczne PTI.
4. **Współpraca** z Bibliotekami Cyfrowymi Politechniki Śląskiej i Warszawskiej przebiegała bez zarzutu,. Wykonane dotychczas prace praktycznie zamykają możliwy do cyfryzacji zespół opracowań i publikacji ze względu na wymagania prawa autorskiego, jak i wyczerpanie zasobów dostępnych w tych bibliotekach. Stwierdza się brak cyfrowych wersji opracowań Krajowej Konferencji Inżynierii Oprogramowania oraz wydawnictw konferencji Jurata.
5. Seria wydawnicza **Polska informatyka**;, zainicjowana w konkursie historycznym z 2016 r. wzbogaciła się w 2020 o kolejną, piątą już pozycję:
- **Polska informatyka: Polskie minikomputery. Historia informatyki w warszawskich Zakładach ERA**; praca zbiorowa, Warszawa 2020, ISBN 978-83-952357-7-1 (wersja elektroniczna). Pliki cyfrowe publikacji przekazano bibliotekom Politechniki Śląskiej i Warszawskiej. Wydanie publikacji połączono ze spotkaniem b. pracowników Zakładów ERA na Wydziale Elektroniki i Technik Informatycznych Politechniki Warszawskiej w dniu 6 marca 2020 r.
6. **W 2020 prowadzono nadal stronę Historia informatyki na portalu FB.** <https://www.facebook.com/historia.informatyka/> . Strona jest wykorzystywana do publikowania komunikatów o zawartości i nabytkach portalu historycznego. Pozytywnym zjawiskiem jest to, że do publikowania informacji o dorobku polskiej informatyki włączają się tam osoby spoza PTI. Stopień zainteresowania jest różny – od 100 do nawet 1000 i trudno jest ocenić przyczyny takich rozbieżności.
7. **W 2020 r przygotowano i wydano** (elektronicznie) jedną pozycję z serii **Zeszyty historyczne PTI**, a mianowicie:
- (nr 4) , Od GAM-a do ZAM-a. Zaprzepaszczone szansa polskiej informatyki? Część I - Historia, opr. Krzysztof Bytnerowicz, Wyd. I, Sydney - Australia, listopad 2020, ISBN 978-83-65750-12-9. Autor przygotował kolejne dwie części, ale sytuacja pandemiczna spowodowała konieczność przełożenia wydania na 2021 r.,
8. W 2020 r. Sekcja wniosowała o opracowania i otrzymywała szereg dawnych publikacji i opracowań. Należy tu w szczególności wymienić:
- **Archiwum Wojewódzkie we Wrocławiu** – wystąpiono do AW o przygotowanie wersji elektronicznych posiadanych przez Archiwum Informatorów dla użytkowników komputerów EI-wro oraz tomu dokumentacji technicznej maszyny cyfrowej ODRA-1003 (współautor – T. Kamburelis). Otrzymano skany 16 zeszytów Informatora z lat 1972 – 1988, co stanowi prawd. ok. połowy wydanych publikacji, których brak w bibliotekach. Portal KLIO stanowi jedyne miejsce publikacji tych wydawnictw.

- **Komitet Informatyki PAN** – zwrócono się do kierownictwa Komitetu Informatyki PAN z sugestią wprowadzenia zakładki o historii Komitetu; w efekcie na stronie KI PAN pojawiło się zestawienie nazwisk przewodniczących Komitetu w kolejnych kadencjach i skład osobowy Komitetu w latach 2016 – 2020.

Niezależnie od powyższych działań otrzymano od szeregu osób stare skrypty, dokumentację, zarówno papierową jak i w plikach elektronicznych. Do grona ofiarodawców należeli m.in.: Władysław Daleczko, Marcin Kaźmierczak, Bogdan Pilawski, Marek Snowarski, Maciej M. Sysło, Jan Sztajer.

Konieczne jest podjęcie dyskusji na najbliższym Zjeździe PTI o dalszych formach prowadzenia prac historycznych i przechowania niektórych kolekcji archiwalnych, w tym Biuletynu PTI.

Zał. Nr 1 – 2 strony

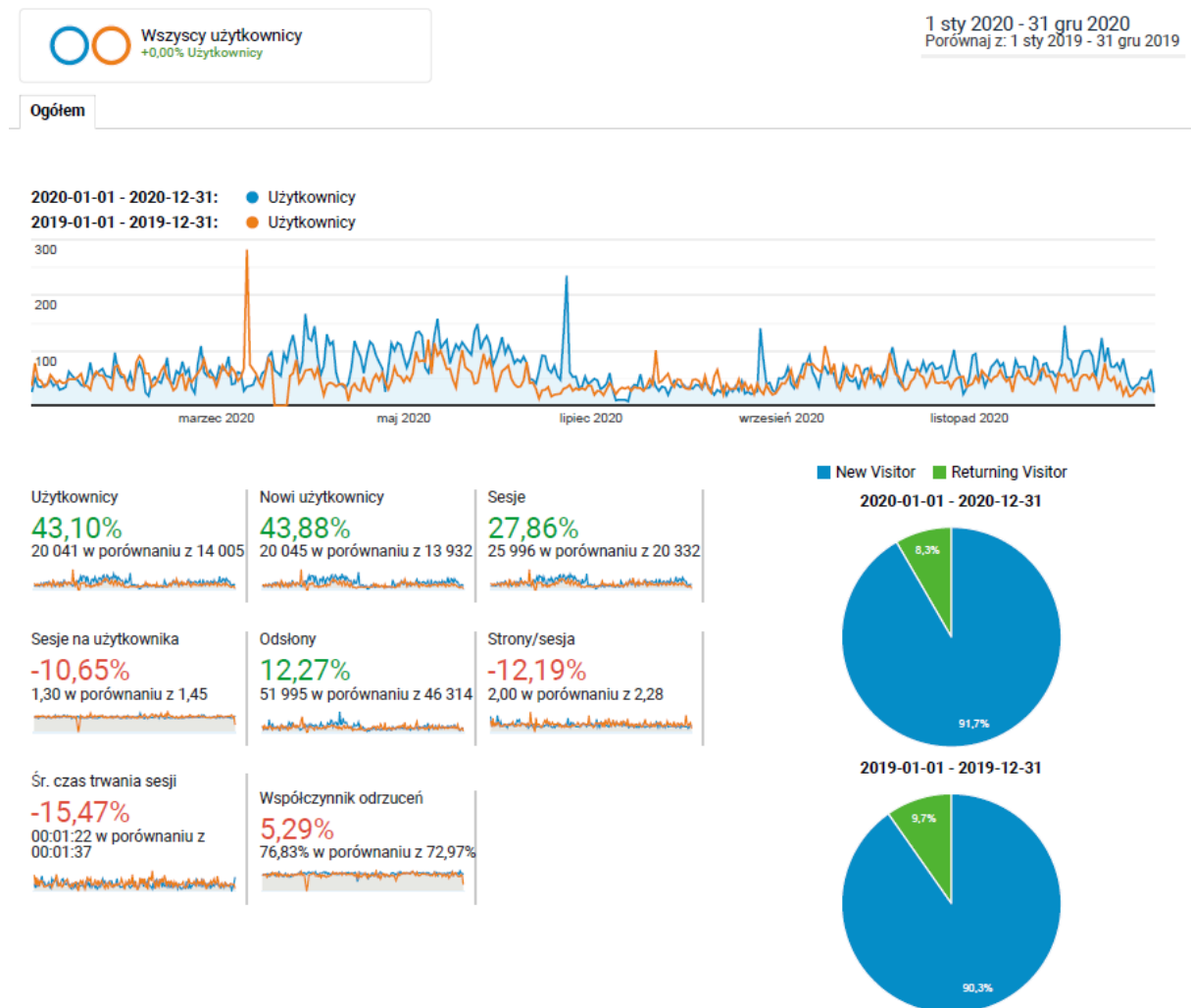
Jerzy S. Nowak

Sprawozdanie z działania portalu www.historiainformatyki.pl w 2020 roku

Uruchomiono w czerwcu 2016 r. portal historyczny www.historiainformatyki.pl – rozwiązanie wdrożone jest na systemie informatycznym Muzeum im. J. Piłsudskiego w Nowym Yorku. Utrzymanie portalu i wprowadzanie zmian wynikających z uwag eksploatacyjnych prowadzi firma autorska na podstawie umowy serwisowej.

W 2020 wprowadzono w budowie portalu szereg kolejnych rozwiązań organizacyjnych ułatwiających prezentację zebranych materiałów.

Efektom kolejnego rocznego działania portalu jest 51,9 tys. odsłon (wzrost o 12%) wykonanych przez 20 tys. użytkowników (wzrost o 43%) podczas 26 tys. sesji (wzrost o 27%). Wzrosty podano w stosunku do roku 2019.

89% ruchu pochodzi z Polski, pozostały ruch jest z USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Chin, Ukrainy, Holandii, Francji i Kanady (oraz śladowy ruch z innych krajów).

Portal w 2020 roku odwiedzili użytkownicy z 91 krajów.

Podział ruchu ze względu na urządzenia jest prawie taki sam jak w 2019 i wynosi 68% dla desktopów, 30% dla smartfonów i 2% dla tabletów.

Najwięcej jest ruchu organicznego z wyszukiwarek (70%), co jest prawdopodobnie efektem prac optymalizacyjnych w ramach usług konserwacyjnych. Ruch z odwołań i ruch bezpośredni to po 12%. Ruch za pośrednictwem social mediów to obecnie 5% (znaczący spadek w stosunku do 2019).

Od momentu uruchomienia portalu skorzystało z niego 53 487 użytkowników w trakcie 81 262 sesji, którzy dokonali 204 558 odsłon.

Zasoby archiwum cyfrowego portalu na ostatni dzień roku	2018	2019	2020
Kolekcji dokumentów	274	305	316
Dokumentów	1318	1868	2558
Stron	56966	72215	93402
Osób w indeksie osobowym (wskazane w dokumentach)	4241	5700	8010
Wpisów w indeksie marek (firmy, systemy, przedsiębiorstwa itd.)	2603	3614	5130
Dat opisanych w dokumentach	1854	2909	4347

W roku 2020 dokonano 2848 zmian w archiwum.